

Prezident vymenoval nových vysokoškolských profesorov: Piatich z nich sú z košickej UPJŠ	2
Online, kosice.dnes24.sk, 6. 9. 2024, 0:00	
MUDr. Jozef Kubašovský: V minulosti bol vzťah medzi lekárom a pacientom lepší	3
Online, mediaweb.hnonline.sk, 6. 9. 2024, 0:00	
Správy	5
Rozhlas, Rádio Košice, 6. 9. 2024, 7:01	
Gastroenterologička: Pri celiakii si treba dávať pozor na kečup, horčicu a rizikové sú aj koreniny	6
Online, primar.sme.sk, 6. 9. 2024, 13:21	
Gynekológia budúcnosti	10
Online, magnetpress.online, 6. 9. 2024, 16:01	
Veronika má za sebou STOVKY operácií. Šikovnú mladú neurochirurgičku nám môže svet závidieť!	12
Online, emma.pluska.sk, 8. 9. 2024, 19:00	

Prezident vymenoval nových vysokoškolských profesorov: Piatich z nich sú z košickej UPJŠ [📄](#)

📅 6. 9. 2024, 0:00, Zdroj: [kosice.dnes24.sk](#) [📄](#), Vydavateľ: internet.sk, a. s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 10 190 GRP: 0,23 OTS: 0,00 AVE: 394 EUR

Prezident vymenoval nových vysokoškolských profesorov: Piatich z nich sú z košickej **UPJŠ**

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach má piatich nových profesorov.

Zdroj: prezident.sk

Prezident SR Peter Pellegrini minulý týždeň vymenoval 21 nových vysokoškolských profesorov. Vymenúvacie dekréty im odovzdal v reprezentačných priestoroch Bratislavského hradu.

Počas príhovoru novovymenovaným profesorom uviedol, že titul profesora vyjadruje nielen vysokú úroveň profesionálnych schopností, ale reprezentuje aj morálne a ľudské kvality, ktoré spoluvytvárajú profily osobností. Tiež, že ide o významný medzník v ich osobnom i profesionálnom živote.

„Zastupujete rozličné technické i prírodovedné odbory, ale tiež oblasti medicíny, práva a kriminológie či jazykovedy a literatúry. Spája vás však spoločný menovateľ – a tým je vaše poslanie odovzdávať svoje poznatky a skúsenosti ďalším generáciám,“ podotkol prezident.

Ich misia však podľa jeho slov nekončí len v prednáškových miestnostiach univerzít. „Výsledky vašej práce, ale aj pôsobenie vašich autorít, sú významné pre celú spoločnosť – tak odbornú, ako aj laickú,“ adresoval novým vysokoškolským profesorom.

No a piati z vymenovaných profesorov sú z **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Ako informovala univerzita na sociálnej sieti, menovacie dekréty si z rúk prezidenta prevzali:

prof. Mgr. Daniel Jancura, PhD., v odbore fyzika,

prof. JUDr. Martina Jánošíková, Ph.D., v odbore teória a dejiny štátu a práva,

prof. MUDr. Radoslav Morochovič, PhD., v odbore chirurgia,

prof. MUDr. Matej Škorvánek, PhD., v odbore neurológia,

prof. RNDr. Janka Vašková, PhD., v odbore antropológia.

Zdroj: Dnes24/TASR

Autor: Global24 s.r.o.

MUDr. Jozef Kubašovský: V minulosti bol vzťah medzi lekárom a pacientom lepší

6. 9. 2024, 0:00, Zdroj: [mediaweb.sk](https://www.mediaweb.sk), Vydavateľ: MAFRA Slovakia, a.s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 1 081 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 146 EUR

Úrazový chirurg, športový lekár a autor mnohých odborných publikácií lieči a operuje pacientov už úctyhodných 40 rokov.

Na Kliniku úrazovej chirurgie v Košiciach nastúpil ako začínajúci lekár v auguste 1984. Od roku 2007 je súčasťou ortopedického tímu Kliniky muskuloskeletálnej a športovej medicíny **UPJŠ** LF a Nemocnice AGEL Košice-Šaca.

Lekársku prax vykonávate už 40 rokov. Ako spätne vnímate toto obdobie a spomínate na svoje lekárske začiatky?

Bolo to zaujímavých štyridsať rokov života. Na obdobie, kedy som sa spoznával s medicínou mám pekné spomienky. Bolo to na Klinike úrazovej chirurgie v Košiciach, kde bol dobrý kolektív. Mal som šťastie na starších kolegov, ktorí ma uviedli do problematiky a učili, ako sa správať k pacientom, kolegom a čomu sa vyvarovať.

Čomu bolo potrebné sa vyvarovať?

Vtedy bola úplne iná situácia ako dnes. Ľudia neboli tak nároční. Nezávidím terajšiu dobu mladším kolegom. Pacienti prichádzajú s informáciami z internetu, všetko posudzujú, chcú si vypočuť viac názorov. Lekári majú čoraz väčší problém obhájiť svoje postupy. V minulosti bol vzťah lekár - pacient lepší. Mali sme zakázané hodnotiť postupy iných kolegov lekárov. Vtedajší primár doktor Bauer, zakladateľ traumatológie v Košiciach, mal zásadu, že v prípade sporu má pacient vždy pravdu.

Bolo rozhodnutie pracovať v zdravotníctve jednoznačnou voľbou?

Nie celkom. Váhal som medzi právom a medicínou. Aktívne som hral futbal, ale moja športová kariéra sa nevyvíjala až tak sľubne, preto napokon vyhrala medicína.

Podľa čoho ste si vybrali špecializáciu?

Ako športovec som bol často v kontakte s úrazmi, preto som sa chcel venovať úrazovej chirurgii.

Čo vám povolanie lekára dalo, prípadne aj vzalo?

Vďaka športovej medicíne som veľa cestoval. Ako lekár hokejistov, futbalistov a trochu aj basketbalistov som precestoval celú západnú Európu a USA. Dalo mi to možnosť vidieť svet a zoznámiť sa s mnohými zaujímavými ľuďmi. A čo mi lekárske povolanie vzalo? Nevenoval som sa celkom rodine. Veľa rokov som slúžil na úrazovke, mával som dvanásť služieb do mesiaca. Ako reprezentačný lekár som s hokejistami opúšťal Slovensko na mesiac. Rodina to zvládla, ale mňa to trochu ochudobnilo. O to viac si to teraz užívam s vnúčatami.

Na ktoré obdobia alebo momenty lekárskeho života spomínate najradšej?

Na lekárske začiatky, ktoré boli naozaj pekné. Človeka ešte nezaťažuje prílišná zodpovednosť. Zároveň neboli také nároky a kolegovia sa mi venovali. Čím dlhšie som bol lekárom, tým vyššie na mňa boli kladené nároky a rozhodnutia ťažšie.

Umelá inteligencia urýchľuje diagnostiku zlomenín a umožňuje zvýšiť počet vyšetrení

Čomu sa najradšej venujete keď nepracujete?

Prácu som vždy najviac kompenzoval športom. Okrem toho veľa čítam a venujem sa odbornej publikačnej činnosti. Na klinike úrazovej chirurgie som sa zaoberal najmä úrazmi detí. Napísal som materiál o úrazoch na trampolínach, kde je nevyhnutné dodržiavať pravidlá, inak to môže dopadnúť zle. Ďalšími témami boli pohryzenia detí psami a detské úrazy v ľadovom hokeji. Okrem iných odborných článkov som sa venoval napríklad aj úrazom futbalových rozhodcov.

Ako traumatológ sa celý život stretávate s úrazmi. Má to vplyv aj na váš osobný život? Sú aktivity, ktorým sa vyhýbate a nevidíte ich rád ani u rodinných príslušníkov z dôvodu, že sa s ich nežiaducimi následkami často stretávate v práci?

Svoje deti som vždy cepoval, aby boli opatrné. Vážne úrazy našťastie nikdy nemali. Teraz mám dvoch vnukov a najhoršie je, keď ich mám na starosti. Riziká niektorých aktivít si uvedomujem asi viac ako ostatní ľudia. O seba sa nebojím, ako športovec som sa so zraneniami stretol, ale u detí je to iné. Videl som škaredé úrazy následkom pádov pri bicyklovaní, kedy došlo k roztrhnutiu pečene či sleziny. Aj nevinné aktivity mám spojené s rôznymi prípadmi. Stačia obyčajné schody a nešťastie môže byť na svete. Preto vždy viac ako ostatní sledujem, čo deti robia a obávam sa o nich viac, ako ich vlastní rodičia.

Ste dlhoročným športovým lekárom, starali ste sa o slovenskú hokejovú aj futbalovú reprezentáciu. Ako spomínate na toto obdobie?

Spomínam na to rád. V roku 1986 som začal robiť lekára vo VSŽ Košice, popritom som sa staral o hokejovú reprezentáciu a bol som tiež šéfom zdravotného zabezpečenia majstrovstiev sveta organizovaných v roku 2011 v Košiciach. Venoval som sa aj mládežníckemu futbalu. Práca so športovcami bola popri klasickej práci lekára v nemocnici pre mňa zároveň aj odpočinkom.

Sám ste boli profesionálnym futbalistom. Ako s odstupom času vnímate svoju športovú kariéru?

Profesionálnym hráčom som bol iba chvíľu. Potom som hral už iba krajskú a mestskú súťaž. Popri práci bol pre mňa futbal oddychom. Zároveň som liečil spoluhráčov aj protihráčov. S futbalom som skončil ako 35-ročný. Možno by som bol lepším hráčom, keby som sa tomu venoval viac. S hokejom som nemal osobnú skúsenosť, no športovým lekárom HC Košice som bol viac ako 30 rokov.

Pomáhala vám športová minulosť pri starostlivosti a liečbe vrcholových športovcov?

Myslím, že áno. Vďaka mojim osobným skúsenostiam mi hráči viac dôverovali. Boli ku mne otvorenejší a priateľskejší, lebo vedeli, že viem.

Čo považujete za svoj najväčší kariérny úspech?

Nič, ale ak mám odpovedať na otázku, tak je to strieborná medaila z Helsínk, kde som v roku 2012 ako lekár hokejovej reprezentácie bol prítom, keď Slovensko zaznamenalo jeden z najväčších úspechov v ľadovom hokeji.

(red)

Autor: red

Správy [↗](#)

📅 6. 9. 2024, 7:01, Relácia: **Rádio Košice**, Stanica: **Rádio Košice**, Vydavateľ: **MARK MEDIA s. r. o.**, Sentiment: **Ambivalentný**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

[strojový prepis] ... *Výnimkou je kampos pri zos priemyselých technológií v šanci, ktorý vzniká v súvislosti s priechodom volvado valalík **univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** nerealizovala rozsiahle rekonštrukcie študentských domovov....*

Gastroenterologička: Pri celiakii si treba dávať pozor na kečup, horčicu a rizikové sú aj koreniny

6. 9. 2024, 13:21, Zdroj: [primar.sme.sk](https://www.primar.sme.sk), Vydavateľ: Petít Press, a.s., Autor: Jana Hambáľková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 17 267 GRP: 0,38 OTS: 0,00 AVE: 496 EUR

Rozhovor o celiakii.

Nasadiť bezlepkovú diétu pred vyšetrením u gastroenterológa nie je dobrý nápad. Pacientovi vychádzajú falošne negatívne výsledky, hovorí LÝDIA VARMEGA, garantka Gastroenterologického centra Nemocnice Penta Hospitals Spišská Nová Ves.

Ale keď je už celiakia potvrdená, pacient musí dodržiavať prísnu diétu a musí sa naučiť čítať každú etiketu. To je na začiatku asi najťažšie.

Aké môže mať celiakia prejavy, čo zvyknú ľudia na sebe najčastejšie pozorovať?

Manifestácia celiakie je veľmi pestrá. Klinické ťažkosti sú rôzne a závisia od veku a času diagnostiky.

Časť pacientov je úplne bez symptómov a diagnóza je často stanovená náhodne. Alebo sa diagnostikujú, ak je v rodine novo-diagnostikovaný priamy príbuzný s celiakou.

U detí a mladších ľudí sa celiakia často prejavuje tráviacimi ťažkosťami. Majú bolesť brucha, výrazné nafukovanie, nechutenstvo, pocit na zvracanie, chronické hnačky, ale i zápchy, chudnú, neprosievajú, sú unavené.

Ako je to u starších ľudí?

So stúpajúcim vekom idú črevné ťažkosti do pozadia a častejšie sa prejavuje slabosť, či únava. Tie sú prejavmi anémie, ktorá vzniká na základe nedostatočného vstrebávania železa, kyseliny listovej a vitamínu B12.

Na celiakiu treba myslieť pri prejavoch osteoporózy, recidivujúcich aftách v dutine ústnej a častých infekčných kútikoch. Ale aj pri nadmernej tvorbe modrín, pri depresiách, neurologických ťažkostiach, akými sú slabosti končatín alebo poruchy hybnosti, pri neplodnosti, opakovaných potratoch, zvýšenej aktivite pečeneových testov z nejasnej príčiny, či lymfóme tenkého čreva.

MUDr. Lýdia Varmega ukončila štúdium na **UPJŠ** v Košiciach v roku 2015. Následne pôsobila na internom oddelení a chirurgickej endoskopickej ambulancii v Spišskej Novej Vsi. V roku 2021 atestovala v odbore gastroenterológie. Vedie a je garantkou gastroenterologického centra v Nemocnici Penta Hospitals Spišská Nová Ves.

Ak má človek podozrenie, že by mu mohol vadiť lepok, u ktorého odborníka by mal začať?

Pri ťažkostiach, respektíve podozrení na celiakiu je potrebné navštíviť obvodného lekára. Ten na základe klinického vyšetrenia a základných laboratórnych parametrov bude postupovať ďalej.

Ak má podozrenie na celiakiu, odosiela pacienta na gastroenterologické vyšetrenie.

Aké vyšetrenia bude robiť gastroenterológ, aby potvrdil prípadnú celiakiu?

Celiakia sa potvrdzuje cez laboratórne vyšetrenie krvi a endoskopické vyšetrenie (ľudovo nazývané hadička do krku, pozn. red.). Základom laboratórnej diagnostiky je pozitívita špecifických protilátok.

Čo sa týka endoskopie, odoberajú sa vzorky z tenkého čreva, ktoré sa histologicky vyšetria. U dospelých sa musí potvrdiť celiakia oboma vyšetreniami. U detí je to trochu iné, tam v určitých prípadoch stačia len laboratórne testy.

V rozhovore sa dočítate: Ako dlho sa čaká na endoskopické vyšetrenie a prečo sú výsledky dôležité? Ako sa celiakia lieči? Ktoré potraviny môžu byť rizikové? Čo hrozí ľuďom, ktorí o celiakii nevedia a neliečia sa?

Ako dlho sa čaká na endoskopiú?

Ak by prišiel pacient od obvodného lekára už s pozitívnymi protilátkami, vie mu dať sestrička skorší termín, aj do dvoch týždňov.

V praxi však zvyčajne obvodný lekár laboratórne testy neurobí, len človeka s podozrením na celiakiu odošle na gastroenterológiu. My ho najskôr objednáme na vstupné vyšetrenie a na laboratórnu diagnostiku. Až potom sa určí, či pôjde aj na endoskopiú.

Zo skúseností, častokrát príde pacient s podozrením od obvodného lekára, ale celiakia tam nie je.

Je vhodné nasadiť bezlepkovú diétu ešte pred absolvovaním vyšetrenia?

Určite nie. Pri nasadení bezlepkovej diéty pred vyšetreniami nemusia byť výsledky relevantné, resp. sa celiakia nemusí potvrdiť. Vychádzajú falošne negatívne výsledky, bezlepková diéta to úplne skreslí.

Čo ak príde pacient, ktorý už je na diéte a vidí, že mu je lepšie. Musí opäť začať jesť lepok?

Bohužiaľ, ak príde pacient, ktorý už drží bezlepkovú diétu, poviem mu, že sa musí opäť začať stravovať lepkovo. Nehovorím, že musí jesť ráno chlieb, na obed cestoviny a na večeru pizzu. Ale aspoň trochu lepku musí mať v strave.

Ako dlho musí opäť jesť lepok?

Je to individuálne. Orientačne jeden mesiac.

Potvrdenie celiakie histologickým vyšetrením je dôležité pri predpise bezlepkovej stravy zo zdravotného poistenia. Ak sa celiakia histologicky nepotvrdí, nie je možné ju predpisovať.

Na Slovensku sú bezlepkové potraviny pomerne drahé a aspoň takto to majú celiatici čiastočne preplácané.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Syndróm dráždivého čreva. Aké sú príznaky a ktoré potraviny vylúčiť Čítajte

Ako prebieha endoskopické vyšetrenie?

Závisí od pracoviska, každý to robí trochu inak. Ja som mala z endoskopie vlastný zážitok, preto som to chcela robiť inak.

Z každej strany počúvate, aké je to vyšetrenie hrozná a ako sa toho ľudia boja. Vedela som, že to chcem robiť inak, v tzv. analgosedácii. Do žily pichnete - nazývam to "oblbováčik" – ktorý robí amnéziu na výkon, takže si ho pacient nepamätá, je relaxovaný, upokojí sa na lôžku. Gastroskopom ideme cez ústnu dutinu do pažeráka, žalúdka a dvanástnika.

Pri celiakii je dôležité dostať sa do dvanástnika, kde sa odoberajú viaceré vzorky biopsickými kliešťami z rôznych úrovní. Potom to ide na patologické vyšetrenia a patológ sa vyjadrí, či sú tam známky typické pre celiakiu.

Ako dlho človek čaká na výsledky?

Aj tu je to individuálne. V prípade, že je situácia závažná, vedia vzorky vyšetriť do piatich dní. Štandardne čakáme na výsledky desať až štrnásť dní. Ale už počas čakania pacient môže držať bezlepkovú diétu.

Počas endoskopie vidím, aké sú klky v čreve, či sú vyhladené, môže tam byť až mozaikovitý vzhľad sliznice. Odporúčim diétu, aj keď ešte nie je potvrdená patológom.

Ako sa celiakia lieči?

Základným pilierom liečby je dodržiavanie prísnej celoživotnej bezlepkovej diéty. Nie je možné robiť akékoľvek ústupky v strave.

Doporučené je konzumovať potraviny označené bezlepkovým znakom. Ako bezlepkové sú označené potraviny, ktoré obsahujú menej ako 20 mg gluténu na jeden kilogram potraviny.

Bezlepková diéta je založená na vylúčení všetkých rizikových potravín.

Ťažkosti s lepkom Celiakia je celoživotné ochorenie charakterizované trvalou neznášanlivosťou lepku. Po konzumácii gluténu dochádza k abnormálnej aktivácii vlastného imunitného systému tela, ktorý poškodzuje sliznicu tenkého čreva. Alergia na lepok je sprostredkovaná inými imunitnými mechanizmami, pričom nástup ťažkostí po kontakte s lepkom je rýchly. Klinicky sa prejavuje ako svrbenie kože, výsev, pálenie okolo úst, opuch. V niektorých prípadoch môže prebiehať ako život ohrozujúca anafylaktická reakcia, kedy ihneď treba privolať prvú pomoc. Neceliakálna senzitivita na pšenicu je ochorenie charakterizované ťažkosťami podobnými celiakii, ktoré sa objavujú niekoľko hodín po konzumácii stravy s obsahom lepku. Po vylúčení lepku z jedálnička ťažkosti ustúpia, a pri zavedení do stravy sa opätovne ťažkosti vracajú. Avšak u týchto pacientov nemožno dokázať ani celiakiu, ani alergiu na lepok.

Ktoré potraviny sa považujú za rizikové?

Treba si dávať pozor na kečup, horčicu a veľmi rizikové sú koreniny. Môže v nich byť niečo pridané a ľudia po nich môžu mať ťažkosti.

Celkovo by mal celiatik pozerať zloženie potravín. Zo začiatku je to veľmi ťažké, čítať každú etiketu, ale celiatik sa to musí naučiť. V dnešnej dobe už je veľa potravín označených bezlepkovým znakom alebo je tam napísané, že sú bezlepkové. Tie sú bezpečné.

Všetko ostatné je viac-menej rizikové. Nikdy nevieme, aké je tam množstvo lepku na jeden kilogram, či je to bezpečná úroveň alebo nie.

Ako je to s alkoholom pri diéte?

Pšeničné pívá samozrejme celiatik piť nesmie, tie sú vyrábané z pšeničného kvasu. Môže piť bezlepkové pívá, napríklad Bernard, ktoré sú označené bezlepkovým znakom.

Čo sa týka destilátov, procesom destilácie sa bielkoviny oddelia, nedostane sa tam teda ani glutén. Takže aj keby išlo o pšeničný destilát, celiatik ho môže konzumovať, pretože je urobený len z cukru. Vína sú taktiež bezlepkové.

Môže celiatikovi škodiť lepok aj inde ako v jedle? Môže prejsť do tela cez pokožku, ak je napríklad v kozmetike?

Celiakia je ochorenie, ktoré vzniká po konzumácii potravín s obsahom lepku, čiže lepok sa musí dostať do tráviaceho traktu.

V súčasnosti neexistujú žiadne vedecké dôkazy, že by sa lepok aplikovaný na pokožku vedel vstrebať do tráviaceho traktu, nakoľko molekula gluténu je príliš veľká na absorpciu. Kozmetické výrobky sú bezpečné, avšak treba zabezpečiť, aby sa nedostali do tráviaceho traktu.

Takže nepoužívať prípravky s obsahom lepku na pery a do dutiny ústnej (zubné pasty, ústne vody) a po aplikácii je potrebné si dôkladne umyť ruky.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Lekár Bajer: Veľa vecí, ktoré sme v dvadsiatke zanedbali, vieme ešte v tridsiatke napraviť Čítajte

Môže mať človek nejaké následky, ak o celiakii nevie a nelieči sa?

Ak sa o celiakii nevie, dochádza k poruche trávenia a vstrebávania základných živín, vitamínov a stopových prvkov črevnou sliznicou. To sa následne prejavuje systémovými prejavmi.

Napríklad u niektorých pacientov pozorujeme závažnú anémiu, ktorá sa plne prejavuje anemickým syndrómom ako je slabosť, únava, dýchavičnosť, kolaps. U iných je rozvinutá anémia len ľahkého stupňa. Prejavy osteoporózy sa môžu prejaviť zlomeninami, ktoré vznikajú len pri minimálnom údere.

Závažnejšie a horšie vnímané sú vyvinuté neurologické a psychiatrické ťažkosti. Dlhodobé poškodzovanie sliznice tenkého čreva zvyšuje riziko hematologického ochorenia - črevného lymfómu a tiež iných nádorových ochorení, napríklad zhubného nádoru pažeráka. Preto liečime aj asymptomatických pacientov.

Je potrebné pri tomto ochorení zaradiť do jedálnička výživové doplnky?

U novodiagnostikovaného celiatika sa nahrádzajú mikronutrienty a stopové prvky, ktoré mu chýbajú. Môže ísť o substitúciu železa, kyseliny listovej, vitamínov skupiny B, vápnik, zinok, vitamín D.

Po úprave a dodržiavaní bezlepkovej diéty väčšinou dlhodobá liečba nie je potrebná, okrem vitamínu D, nakoľko z údajov vyplýva, že veľa ľudí trpí nedostatkom vitamínu D.

Nakoľko celiatici často majú narušenú črevnú mikroflóru, posilnenie črevného mikrobiómu v kombinácii vláknina, probiotiká, omega 3 mastné kyseliny môže byť pre nich prospešné. Strava ako u neceliatika by mala byť pestrá s dostatočným množstvom ovocia a zeleniny každý deň.

Sú lieky, ktoré okrem diéty vedia pomôcť pri akútnych stavoch?

Pojem akútne stavy pri celiakii nepoznám. Ak ide o nediagnostikovaného jedinca s ťažkosťami, väčšinou chronickými, tak symptomatická liečba ťažkostí ako sú bolesti brucha, nafukovanie, hnačka, či zápcha môže čiastočne zlepšiť ťažkosti, ale nezaberá úplne. Tu pomáha bezlepková diéta, a po jej nasadení v priebehu pár dní pacienti majú výrazný ústup ťažkostí.

Ak sa jedná o diagnostikovaného jedinca, ktorý prísne dodržiava bezlepkovú diétu a poruší ju, najčastejšie omylom, tak si môže prejsť "záchvatom". Vtedy pomáha prísna šetriaca bezmlečná diéta, probiotiká, spazmoanalgetiká (napr. Algifen kvapky) alebo simetikóny (Espumisan), alebo podľa ťažkostí prídanie iného lieku.

Koľko je na Slovensku celiatikov?

Skutočné údaje môžu byť úplne odlišné, nakoľko veľa celiatikov nie je diagnostikovaných. Posledné údaje máme aktualizované ku koncu roka 2022. Podľa údajov Slovenskej gastroenterologickej spoločnosti na Slovensku máme diagnostikovaných 32 139 celiatikov. Na Slovensku je výskyt celiatikov 1:169.

Je celiakia dedičná?

Na vzniku celiakie sa podieľa aj genetický faktor. Prvostupňoví príbuzní majú riziko celiakie vyššie o päť až desať percent.

Autor: Jana Hambáľková

Gynekológia budúcnosti

📅 6. 9. 2024, 16:01, Zdroj: magnetpress.online Autor: Sandra Gombárová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 685 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 116 EUR

„Gynekológia a pôrodnictvo je nádherný odbor. Je tu totiž veľa radosti, keďže nemáme len chorých pacientov, ale aj zdravé pacientky, čo je v medicíne výnimočné,“ hovorí lekárka Katarína Peregrimová, keď sa jej pýtam, čo rozhodlo o jej odbornom zameraní najmä potom, keď s nadšením opisuje, ako vo Fínsku asistovala pri operácii mozgu alebo ako bola na Taiwane pri špeciálnom invazívnom vyšetrení srdca. Je totiž tou lekárku, ktorá sa zo sveta vrátila domov a dnes je prvou certifikovanou ženou, ktorá môže ovládať najmodernejší operačný prístroj, ktorý na Slovensku máme.

Až paradoxne vyznieva, že Katarína nikdy nemala ambíciu stať sa lekárkou. Hoci ju bavila aj biológia, chcela sa venovať práci so slovom. Počas základnej, a potom aj strednej školy totiž recitovala, zaujímala sa o rétoriku a bola v debatnom tíme... Ale ako sa vyhnúť medicíne, keď s otcom stomatológom už od detstva rada chodievala do jeho ambulancie a keď o štyri roky starší brat odchádzal študovať na lekársku fakultu? Gény boli skrátka silnejšie, a tak staršieho súrodenca nasledovala aj ona. Keď si zbalila kufor a z rodného Bardejova cestovala do Košíc, plán mala jasný – vyštuduje tam medicínu a stane sa psychiatrickou. Počas vysokoškolskej praxe na tomto oddelení ju však psychiatria neoslovila, a tak začala rozmýšľať, čomu by sa ďalej mohla venovať. Začala hľadať akčnejší odbor a oslovila ju anestéziológia a gynekológia a pôrodnictvo. Ešte stále však nebola rozhodnutá. Možno to zmenia zahraničné stáže...

Od psychiatrie k pôrodnictvu

Počas vysokej školy ich absolvovala viacero. Už v treťom ročníku bola na Taiwane, kde sa venovala internej medicíne. „V tom čase sme sa s tamojšími kolegami smiali, že lekári na Taiwane majú peniaze, ale nemajú čas ich míňať, my máme viac voľného času, ale nemáme peniaze, takže sme na tom rovnako,“ spomína sympatická Katarína. Prekvapilo ju vtedy, že celá dokumentácia pacienta sa tam viedla v angličtine, hoci úradným jazykom je na ostrove čínština. „Úroveň medicíny bola veľmi vysoká a lekári sa nám plne venovali. Bola som na oddelení internej aj intervenčnej medicíny, kde som mohla sledovať katetrizácie srdca, teda invazívnu vyšetrovaciu metódu,“ hovorí lekárka o silnom zážitku z vyšetrenia, keď sa dutá cievka, čiže katéter zavedie cez tepny v končatine až k srdcu na znázornenie ciev, ktoré ho okysličujú. Vo Fínsku si pre zmenu vyskúšala pediatriu, anestéziológiu a intenzívnu medicínu, ale absolvovala aj stáže z gynekológie a pôrodnictva a takisto z chirurgie. „Najzaujímavejšie bolo asistovať pri operácii otvoreného mozgu na neurochirurgii. Bolo to fascinujúce. Samotná operácia aj to, že mi umožnili asistovať,“ spomína mladá žena. Keď odchádzala na stáž do Izraela, už reálne uvažovala o gynekológii a pôrodnictve. „V Rambam Hospital v Haife bolo veľké gynekologicko-pôrodnické oddelenie, kde som zažila veľa spontánnych pôrodov aj cisárskych rezov, bola som v operačnej sále aj na ultrazvukoch. A pochopila som, aká je gynekológia a pôrodnictvo nádherný odbor. Hoci je to občas stresujúca práca, najmä v pôrodnici, je veľmi pestrá. Raz robíte ultrazvuky, raz operujete, inokedy ste pri pôrode. Navyše je tam veľa radosti,“ hovorí o tom, čo rozhodlo o jej odbornom zameraní. Po týchto skúsenostiach sa totiž definitívne rozhodla.

Práca s da Vincim

Po skončení štúdia na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** začala svoju profesijnú kariéru v Univerzitnej nemocnici Louisa Pasteura v Košiciach na gynekologicko-pôrodnickom oddelení. Neskôr pracovala v nemocnici v Spišskej Novej Vsi, odkiaľ jej kroky viedli do nemocnice v Banskej Bystrici. Chcela sa však posunúť ďalej, do väčšieho mesta, kde by získala nové skúsenosti. Veľkou výzvou bola preto Nemocnica Bory, ktorá sa začala v hlavnom meste stavať od základov. „Je to pre mňa výsada a považujem za vzrušujúce byť pri niečom novom, kde sa procesy len nastavujú. Nehovoriac o tom, že nemocnica je krásna a má špičkové prístroje,“ pochvaľuje si Katarína, ktorá sa tu pridala ku gynekologickému tímu. „Profesijne ma totiž naplňa operovať,“ prezrádza. Keď sa docent Mikuláš Redecha, klinický líder úseku Žena a dieťa v Nemocnici Bory certifikoval na prácu s robotom da Vinci Xi, najmodernejším operačným prístrojom na Slovensku, ktorý nesie meno po talianskom vynálezcovi a maliarovi, musel mať pri sebe aj asistenta, ktorý sa certifikoval s ním. Túto možnosť získala Katarína Peregrimová. Vytvorili spoločný tím.

Ženský tím

Asistentský certifikát k robotovi, ktorý má Katarína, má síce viacero žien na Slovensku, ale ona začala oveľa viac trénovať. „Robot je veľmi špecifický. Najprv sa človek musí naučiť prístroj ovládať, napríklad ako ho zapájať. Ďalej sa s ním musí naučiť operovať, na čo slúžia virtuálne tréningy na reálnom robotovi. Následne lekár prichádza do jedného z tréningových centier v Európe, kde prebieha celodenná certifikácia.“ Tam si spolu so sebou ako asistentku zobrala lekárku Moniku Dugátovú a ukázalo sa, že čisto ženský tím je vo svete robotiky taktiež neobvyklý. „Je to pre mňa prestíž, zároveň som sa aj medicínsky veľmi posunula. Operovať pacientky robotom je totiž radosť,“ usmeje sa gynekologička. Hoci ovládanie robota môže pripomínať počítačovú hru, ide o veľmi náročnú a život zachraňujúcu prácu. „Venujem sa hlavne miniinvazívnej chirurgii, čiže laparoskopickým operáciám. Prevažne sú to operácie benígnych útvarov, napríklad cýst na vaječníkoch, myómov maternice a polypov. Niekedy stačí vybrať len nezhubný nádor, v iných prípadoch je potrebné odstrániť aj vaječník alebo maternicu. To sa snažíme robiť laparoskopicky. Výhodou sú malé vpichy namiesto veľkého rezu. Práve v tomto nám robotická chirurgia veľmi pomáha,“ hovorí o operačných pokrokoch v medicíne Katarína s tým, že prístroj da Vinci Xi navyše umožňuje operátorom 3D videnie s vysokým rozlíšením, zväčšený pohľad aj robotickú a počítačovú asistenciu. „Každá spokojná odoperovaná pacientka nás o to viac teší. Je úžasné vidieť, ak sa v prvý deň po operácii cíti dobre a pýta sa domov. Nemusí mať veľké

rany, takže rekonvalescencia je veľmi rýchla,“ uzatvára lekárka.

Foto: Shutterstock

Novinky

Šest látok, ktoré vám zmení život

David JP Phillips

320 str.

17,80 € / 370 Kč

„Jak by na vás asi zapůsobil Andělský koktejl namíchaný z dopaminu, serotoninu a endorfinů? Nebo byste si raději dali Ďábelský koktejl, jehož hlavní složkou je kortizol? Kniha vás seznámí s tím, jak na lidský organismus působí šest klíčových látek – dopamin, oxytocin, serotonin, kortizol, endorfin a testosteron – neurotransmitery, které si lidský organismus dokáže sám vyrábět. Tato kniha vám ukáže, jak je možné ovládat fungování chemické továrny vašeho vlastního těla i jak se naučit využívat plný potenciál své mysli a stát se tak tou nejlepší verzí sebe samého.

128 str.

11,30 € / 235 Kč

Venkovské zahrádky a divoká příroda nám skýtají spoustu rostlin, které jsou nejen krásné, ale i zdraví prospěšné. Pomáhají při trávicích potížích, nachlazení nebo posilují celý organismus. Domácí léčivé recepty upadly na dlouhá desetiletí do zapomnění, nyní se však opět vracejí na scénu. V každé zahrádce, ale i na balkoně nebo na terase můžeme pěstovat spoustu rostlin vhodných pro domácí lékárnu. Jejich zpracování je velmi snadné.

256 str.

17,90 € / 375 Kč

Dostaňte Hashimotovu tyreoiditidu a hypotyreózu pod kontrolu pomocí metody pro-metabolické stravy. Žijte život opět naplno. Přirozená cesta, jak se zbavit hypofunkce štítné žlázy. Doživotní užívání léků? Na to má Hannah Hauserová jasnou odpověď. Hashimotova tyreoiditida a hypotyreóza se dají řešit i jinak. Hannah vsadila na pro-metabolické stravování, které ji, ovšemže spolu s odpovídající péčí moderní medicíny, zbavilo veškerých problémů. Nabyté zkušenosti předává dál ve svých kurzech a její úspěchy z ní učinily mediálně vyhledávanou odborníci na štítnou žlázu.

336 str.

19,20 € / 430 Kč

Jak spálit přebytečný tuk, docílit hormonální rovnováhy a vitality. Unikátní průvodce ženským pústem podle fází menstruačního cyklu. Chcete spálit přebytečný tuk, nastartovat samoléčebné procesy v těle, vyrovnat hormonální hladiny, získat zpět duševní i fyzickou svěžest? Lékařka přírodní medicíny a uznávaná odbornice na výživu a púst přináší individuální léčebné postupy a strategie šité na míru ženskému organismu.

Odoberajte najnovšie informácie o našej ponuke do Vašej emailovej schránky.

Email

Autor: Sandra Gombárová

Veronika má za sebou STOVKY operácií. Šikovnú mladú neurochirurgičku nám môže svet závidieť! [📄](#)

📅 8. 9. 2024, 19:00, Zdroj: emma.pluska.sk [🌐](#), Vydavateľ: News and Media Holding a.s., Autor: Anna Onderková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 15 628 GRP: 0,35 OTS: 0,00 AVE: 475 EUR

Neurochirurgička Veronika Magočová posúva hranice medicíny a jej príbeh dokazuje, že odvaha a vášeň môžu skutočne meniť svet.

Veronika je jednou z najvýraznejších mladých osobností v medicíne na Slovensku. Pracuje v Univerzitnej nemocnici Louisa Pasteura v Košiciach, kde pôsobí už od štúdia medicíny na Lekárskej fakulte **UPJŠ**. Učarovala jej neurochirurgia a už ako 28-ročná bola hlavnou operatérkou v tíme, ktorý ako prvý na Slovensku realizoval hlbokú mozgovú stimuláciu bezrámovou metódou u pacienta s Parkinsonovou chorobou. Vlni ju magazín Forbes zaradil do prestížneho rebríčka 30 pod 30 a je tiež laureátkou celoslovenského ocenenia Cena regiónov 2023 v kategórii zdravotníctvo a sociálne veci.

Ako sama priznáva, ľudský mozog ju neustále dokáže fascinovať. „Napríklad jeho neobmedzená úložná kapacita, keďže mozog obsahuje približne 86 miliárd neurónov a každý neurón vytvára spojenie s iným, čo môže priniesť až jeden kvadrilión spojení. Alebo že v mozgu dokážeme pracovať, aj keď je pacient pri vedomí, prípadne stimulovať milimetrové jadrá v jeho strede a priamo v operačnej sále vidieť efekt na pacientovi, keď sa napríklad prestane triasť alebo sa mu telo uvoľní od nepríjemnej stuhnutosť.“

V detstve veľa dievčat sníva o práci lekárky, no Veronikin prípad to nebol. Bábiky neliečila, oveľa radšej im strihala vlasy a staršiu sestru presviedčala, že im dorastú. „Mojím detským snom bolo stať sa investigatívnu novinárkou, chvíľu som dokonca chcela byť mníškou. Medicínu som si vybrala niekedy v septime-oktáve. Prihlásila som sa do Bratislavy, Brna a do Košíc, prijali ma na všetky fakulty, no Košice boli mojou hlavnou voľbou z dôvodu finančnej situácie, keďže mamina bola na nás so sestrou sama. Okrem medicíny ma však prijali aj na genetické inžinierstvo, ktoré som chvíľu zvažovala tiež,“ spomína na svoje začiatky dnes úspešná neurochirurgička. Za sebou má už zhruba štyristo zákrokov, pričom hlboké mozgové stimulácie robieva dvakrát do mesiaca.

Pred operáciou si zvyčajne spieva pieseň Under Pressure od kapely Queen, no ona sama sa pod tlakom necíti. „Svoju prácu milujem, baví ma a vďaka kolektívu a vedeniu, na ktoré sa môžem spoľahnúť a ktorému dôverujem, si prácu viac-menej užívam. Vedieť pomôcť druhým je privilegium, ktoré si veľmi vážim, a každý deň sa na ňom snažím pracovať a zlepšovať sa.“

Už počas štúdia absolvovala odborné stáže v Prahe, v Ústí nad Labem a v Brne. Odkedy pracuje na Neurochirurgickej klinike v Košiciach, je vďačná svojmu prednostovi doc. Vladimírovi Kaľuchovi, že mohla s kolegami absolvovať viacero stáží, naposledy v Baltimore v USA a tento rok v NTT Medical centre v japonskom Tokiu. „Obe som absolvovala spolu s doktorom Bánocim. On so zameraním na nádorové a cievné ochorenia a ja na extrapyramídové ochorenia a hlbokú mozgovú stimuláciu.“

Pracovné ponuky zo zahraničia vraj dostáva, no svoje súčasné pracovisko meniť zatiaľ neplánuje. „Neurochirurgickú kliniku v Košiciach som si vybrala cielene práve kvôli vedeniu, kolektívu a veľmi dôležité je pre mňa aj rodinné zázemie,“ vraví šikovná a žiadaná lekárka, ktorej ruky musia byť pri jej náročnej práci, kde je dôležitá presnosť, v dobrej kondícii. „Vyhýbam sa športom, ako je napríklad lezenie, ktoré by mohli viesť k zraneniam na rukách. Zároveň sa však snažím pravidelne cvičiť silový tréning, jogu a so snúbencom milujeme bicyklovanie a skialpinizmus, lyže aj snoubord.“

Oddýchnuť si vie aj pri seriáloch, no tie z lekárskeho prostredia príliš nesleduje, keďže sú podľa nej viac zamerané na vzťahy než na samotnú medicínu. „Preferujem oddechovky ako Frasier, Big Bang Theory, Priateľov alebo M.A.S.H., ktorý je, nanešťastie, asi najbližšie k slovenskému štátnemu zdravotníctvu zo seriálov z medicínskeho prostredia, haha. Počas školy ma však bavila kniha a miniséria Monday Mornings a v detstve skvelá rozprávka Bol raz jeden život,“ dodáva na odľahčenie a inšpiráciu sympatická neurochirurgička. Zároveň pripomína, že aj o mozog sa musíme dobre starať a trénovať ho nielen lúštením krížoviek, ale hlavne pravidelnou fyzickou aktivitou, učením sa cudzích jazykov a správnu životosprávu.

Pred operáciou si zvyčajne spieva pieseň Under Pressure od kapely Queen, no ona sama sa pod tlakom necíti.

Oddýchnuť si vie aj pri seriáloch, no tie z lekárskeho prostredia príliš nesleduje.

Už ako 28-ročná bola hlavnou operatérkou v tíme, ktorý ako prvý na Slovensku realizoval hlbokú mozgovú stimuláciu bezrámovou metódou.

Veronika absolvovala viacero stáží. Tento rok v NTT Medical centre v japonskom Tokiu.

Západ slnka na ostrove Nusa Lembongan.

Autor: Anna Onderková